

Brethren in Surhuisterveen

In het begin van de 18de eeuw kreeg ook Surhuisterveen te maken met de vervolging van Doopsgezinden in het buitenland. Van deze vervolgdgen verbleef er negen jaar lang, van 1720 tot 1729, een groep in deze veenkolonie met haar sterke Doopsgezinde inslag. Het ging hier om Doopsgezinden uit Schwarzenau (Duitsland), die zich in 1708 hadden laten dopen in de rivier de Eder. Leider van de groep was de toen 26-jarige molenaar Alexander Mack, uit calvinistisch milieu afkomstig. Toen in de loop der jaren de vervolgingen die in Zwitserland onmenselijke vormen aannamen, zich ook over de grens uitbreidden, zag deze groep zich genoodzaakt Schwarzenau te verlaten. Men werd in Surhuisterveen opgenomen. Hun Godsdienstoefeningen hielden zij in een bijzonder huis tegenover de Doopsgezinde Pastorie. Zij bedienden de doop bij onderdompeling in een heldere plas te Kortwoude.

De groep van Mack is in 1729 sloop gegaan op de "Allen" en bereikten na een voorspoedige reis Pensylvanië. Ze vonden daar enkele Duitse geloofsgenoten, die zich bij hen aansloten en Mack als hun leider erkenden. Zij vormden daar de "Church of the Brethren".

HUWELIJKEN VAN BRETHREN IN SURHUISTERVEEN

In de Feanster periode werden negen huwelijken binnen de groep van Alexander Mack gesloten. Een en ander is te vinden in het Trouwregister van het Gerecht van Achtkarspelen. We hebben echter geen huwelijken tussen Feanster en Brethren kunnen vinden.

We laten in het onderstaande de namen van die Brethren volgen:

1. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen, 1721

DTB nr: 1, 1606 - 1725

Vermelding: Bevestiging huwelijk van 19 mei 1721

Man: Johan Juriens, Surhuisterveen

Vrouw: Anna Catharina Kipping, Surhuisterveen

2. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 22 februari 1723, Achtkarspelen

Man: Wilhelmus Kuepper, Surhuisterveen

Vrouw: Friene Bloem, Surhuisterveen

3. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 28 februari 1724, Achtkarspelen

Man: Jan Hendrix Kalckleser, Surhuisterveen

Vrouw: Anna Lijs Laijen, Surhuisterveen

[bron: Sebo H. Abels (Eexterzandvoort - 2005): **Jan Hindrick Kalckleser [=John Henry Kalckloser]** is in 1721 vermaner der Hoogduitse doopsgezinde gemeente te Groningen, en is samen met Alexander Mack eveneens vermaner bij de *Brethern* die zich tussen 1720 en 1729 te Surhuisterveen bevinden, afkomstig uit Schwarzenau in Zuid-Duitsland. Ze vertrekken in 1729 met het schip *Allen* naar Amerika en melden zich daar 11 september 1729. Hij trouwt met **N.N.** Hij hertrouwt 28 februari 1724 te Achtkarspelen (3e pr.) met **Anna Lijs Laijen [= (?) Anna Catherine Lesle]**, ook afkomstig uit Schwarzenau, en tussen 1720 en 1729 wonende te Surhuisterveen, daarna naar Amerika; Kinderen van Jan Hindrick Kalckleser en **N.N.:** **-1-** [?] Christoffel Kalckleser [=Christopher Kalckloser] trouwt in 1729 met Maria Mackingh, **-2-** [?] Marie Kalckloser, **-3-** [?] Agnes Kalckloser, **-4-** [?] Immanuel Kalckloser, **-5-** [?] Jacob Kalckloser]

[*Jan Hendrix Kalckleser / John Henry Kalckloser* en zijn vrouw *Anna Lijs Laijen / Anna Catherine Lesle* komen voor op de passagierslijst van het schip de 'Allen']

4. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 30 oktober 1724, Achtkarspelen

Man: Jacob Bosser, Surhuisterveen

Vrouw: Susanna Keijmen, Surhuisterveen

[*Jacob Bosser / Jacob Bossert* komt voor op de passagierslijst van het schip de 'Allen']

5. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 26 februari 1725, Achtkarspelen

Man: Joannes Mack, Surhuisterveen

Vrouw: Joanna Margarita Suederen, Surhuisterveen

[bron: Sebo H.Abels (Eexterzandvoort - 2005): **Joannes Mack** is mogelijk een zoon van Alexander Macken, te Schwarzenau, Groningen en Surhuisterveen, en N.N. Joannes maakt deel uit van de Brethern, afkomstig uit Schwarzenau. Hij verblijft tussen 1720 en 1729 te Surhuisterveen.]

[*Joannes Mack* komt voor op de passagierslijst van het schip de 'Allen']

6. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 12 maart 1725, Achtkarspelen

Man: Johannes Lodewijck Beinum, Surhuisterveen

Vrouw: Anne Senebeecken, Surhuisterveen

7. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 12 november 1725, Achtkarspelen

Man: Christejaen Sneider, Surhuisterveen

Vrouw: Susanna Mackingh, Surhuisterveen

[bron: Sebo H.Abels (Eexterzandvoort - 2005): **Susanna Macking**, mogelijk een dochter van Alexander Macken, vermaner van Schwarzenau, en N.N.]

[*Christejaen Sneider / Cristian Schneider* komt voor op de passagierslijst van het schip de 'Allen']

8. Trouwregister Hervormde gemeente Surhuisterveen

DTB nr. 27, 1688 - 1772

Vermelding: Bevestiging huwelijk van 10 maart 1726, Surhuisterveen

Man: Hans Hoffer

Vrouw: Catharina Hasse

9. Trouwregister Gerecht Achtkarspelen

DTB nr. 1, 1606 - 1725

Vermelding: Derde proclamatie van 6 december 1728, Achtkarspelen

Man: Christoffel Kalckleser, Surhuisterveen

Vrouw: Maria Mackingh, Surhuisterveen

[*Christoffel Kalckleser / Christopher Kalckloser* komt voor op de passagierslijst van het schip de 'Allen']